

FŐVÁROS

Itt az ideje, hogy a Rudas-fürdőt átépítsék

Szerény keretekben, de meg kell nagyobbítani a radiumos fürdőt

Mult év októberében kellett volna megkezdeni a Rudas-fürdő átépítési munkálatait, amelynek keretében a középosztály reumászállója is megépült volna.

A pályanyertes tervek keresztülvitele azonban olyan nagy anyagi áldozatot követelne a székesfővárostól (legújabbán egymillió pengőn felül volt már a költségelőirányzat), hogy attól el kellett tekinteni. Maradna tehát az a megoldás, amely házikezelésben véghezvitt kisebb átépítéssel akarja a Rudas-fürdőt megoldani.

Lapunk hasábjain még augusztus végén kimérintően foglalkoztunk a tabáni fürdőváros-terv és a Rudas-fürdő átépítésének megvalósításával. Már akkor figyelmébe ajánlottuk a székesfőváros vezetőségének, hogy addig is, míg a nagyszabású tervek megvalósíthatók lesznek, a kiváló gyógyerejű radiumos gyógyforrások jobb kihasználhatása végett egyszerű eszközökkel megvalósítható bővítéseket végeztessen, amelyekből legfeljebb egy év alatt visszatérülne a befektetett költség.

Jelenleg az épületnek hátulja, az uszoda felőli része teljesen el van hanyagolva és semmiféle hasznot nem hoz. *Legsürgősebben ezt a részt kellene rendbehozni és a földszinten újabb nyolc radiumos fürdőt létesíteni.*

Az új radiumos gyógyhatású forrás vize tényleg csodával határos gyógyulásokhoz vezet, izületi bénulásban szenvedőket teljesen egészségesekké és mozgékonyakká tett. Egyik népszerű uszobajnokunk is itt nyerte vissza egészségét és azóta újra sportol.

Ugyancsak kevés költséggel rendbe lehetne hozni az emeleti részt is, ahol átalakítással újabb szobákat nyerhetnénk. A szerényebb anyagi erővel bíró középosztálybeli reumás betegek (különösen vidékiek) részére sürgősen új szobákat kell berendezni, hogy orvosi felügyelet alatt gyors gyógyulást nyerjenek. A földszintről kilakoltatott vendéglő helyén újra meg kell nyitni az orvosi felügye-

let alatt működő diétás konyhát, ahonnan az épületben lakó betegeket is ellátják.

Az épületnek a céloknak megfelelő átalakítása ráépítés nélkül igazán szerény befektetéssel végrehajtható. A befektetett összeg pedig a fürdőknél egy-két, a penziósobáknál pedig szintén néhány év alatt megtérül.

A józan takarékoskodás elve azt parancsolja, hogy addig is, amíg a főváros pénzügyi helyzete nagyobb befektetést nem enged meg, ezt a kisebb anyagi megerőltetéssel járó átalakítást, illetőleg átépítést haladéktalanul végre kell hajtani!

Az épület nagy része ma teljesen kihasználatlan és semmi jövedelmet nem hoz, ez az állapot már csak azért sem tartható fenn, mert a középosztálybeli reumás betegekről végre sürgősen gondoskodni kell, de az épületet sem lehet tovább ilyen elhanyagoltságban hagyni.

A fürdőváros középpontja mindenképpen a Szent Gellérthegy kell, hogy legyen, mert a legnagyobb gyógyerejű források vize a legnagyobb mennyiségben itt a hegy lábánál tör elő.

Szilárd meggyőződésünk, hogy a tudományos forráskutatás még az eddigénél is hatásosabb és igazán páratlan gyógyhatású vizet fog a felszínre hozni. A Gellérthegynek és a hozzátartozó Tabánnak, tehát a Rudas-fürdőnek is, igen fontos szerep jut. A végleges rendezés eszerint csak később alakulhat ki, vétek volna tehát a Rudas-fürdő sorsát a többitől elkülönítve megoldani.

A székesfőváros polgármestere igen bölcsen és józanul mérlegelte a dolgot, amikor a Rudas-fürdő átépítésének gondolatát későbbre halasztotta. A mai viszonyoknak, a mai szűkebb keretek között mozgó átalakítás, amelynek költségeit az üzem maga is behozhatja. Erre az átalakításra azonban haladéktalanul szükség van és kérjük a Polgármestert, hogy azt sürgősen indíttassa meg! s. n. dr.

Miért nem létesítenek a reumás betegek részére több „Juventus” fürdőt

Már a nyáron azt ajánlottuk a főváros illetékes ügyosztályának, de lapunk hasábjain is szóváltottuk, hogy a Rudas-fürdő Juventus-kádfürdőit, a rendelkezésre álló hely mérvéig, szaporítani kell. Megállapítottuk a helyszínen, hogy a kénes kádfürdők egyáltalában nincsenek kihasználva és ezeket csekély költséggel el lehetne látni a meglévő kénes csaptelepek mellett a Juventus-forrás vizét szolgáltató csaptelepekkel.

Ha magánkézben lennének a fürdők, az ilyen egyszerű, közérdekű, de feltétlenül busás hasznot hozó intézkedések egyik óráról a másira megtörténnének, de a városi nehézségek, sokszor rövidlátó rendszertől alig várhatja ezt az ember.

Amikor Budapesten az őszi esőzések annyi emberből váltanak ki fájdalmas izületi bajokat, katasztrófákat idéz elő a város nemtörődömsége.

Most már a polgármestert kérjük, lépjen közbe, fogja meg erélyes kézzel a kérdést és teremtsen meg az országszerte reumás betegek számára a gyógyulást hozó eszközöket. (Ezzel a kérdéssel más helyen is foglalkozunk. A szerk.)

Régi angol közmondás

Az angolok szerint, a mustárgyárosok nem abból a mustárból gazdagodtak meg, mit az emberek megették, hanem abból, amit tányérjukon hagytak.

Hat hónapig nem lesz villamos a Dunaparton?

Az alsó Dunaparra is át lehet helyezni a villamost

A város közlekedési osztálya szemben a Beszkárt ellenállásával, mégis megakarja szüntetni a dunaparti villamos vasutat. Már azonban engedtek a negyvennyolcból. Egyelőre csak hat hónapi próbaidőre. Ugy tesznek, mint az egyszerű orvos, aki páciensének csak egy órára vette ki a szívét »próbaképen«, de mire azt visszatette volna, a próbának alávetett ember nem akart többé életrekelni. Így lesz ez ebben az esetben is. Csodálkozunk az illetékesek rövidlátásán és kapkodásán. Nem volna egyszerűbb »próbaképen« a dunaparti villamos vasutat még hat évig a helyén hagyni és csak azután dönteni.

Vagy nem volna okosabb a villamos vasutat letenni közvetlenül az alsó Dunaparra, mely vonalvezetés természetesebb folytatása volna az Erzsébet-híd felől jövő vágányoknak, a mainál.

Nem kellene egyebet csinálni, mint tízevenként megismétlődő áradások ellen olyan módon védekezni, hogy a part nivóját olyan magasra emelik, mint az az Erzsébet-híd és Ferencz József-híd között látható. Még azt is el tudnók képzelni, hogy a felemelt part és a jelenlegi viadukt közé áthidalás épül és a Dunaparra áthelyezett villamos vasut az áthidalás alatt közlekedik. Ebben az esetben maga a korzó, a jelenlegi villamos pályatest és az alsó dunaparti uttest szélességével bővülne ki.

Ez még mindig jobb helyzet lesz, mintha a villamos közlekedést elveszílik a Dunaparton a közönségtől.

A kisszakasz-rendszer teremtette új helyzet

A megállókat át kell helyezni a keresztezések tulsó oldalára

A kisszakaszrendszer életbeléptetése óta feltétlenül foglalkozni kellett volna a kérdéssel, mi a helyesebb: ha villamos vonatok a közlekedési rendőrrel ellátott utkereszteseknél, a keresztezésen túl állnak meg, vagy a mai helyzet a megfelelő, mikor a megállóhelyek a keresztezéseken innen vannak.

A kisszakaszrendszer új helyzetet teremtett. A villamokocsik a megállóhelyeken percekig időznek és mikor már indulhatnának, kapnak »tilos« jelzést a közlekedési rendőrtől. Ez az újabb várakozás hosszabbítja meg a kocsik menetidejét és teszük tönkre a körüti forgalmat. Ezen a bajon kell segíteni. A villamos megállókat át kell tenni ott ahol lehet, a keresztezés tulsó oldalára. Ennek az volna az abszolút előnye, hogy a keresztezéshez érő villamos vonatok szabad jelzés esetén azonnal átkelhetnének a tulsó oldalra. Senki sem járna rosszul, mert az átszállóhelyek egyikére amugyis kocsitont kell keresztül menni a közönségnek. A menetidő az új rend után feltétlenül megrövidülne, sőt egyes esetekben igen nagy előnyöket jelentene. Például a Rákóczi uti keresztezésnél a nyugati pályaudvartól jövet, a Rákóczi-ut tulsó oldalára helyezett megálló fölöslegessé tenné a Népszínház ucca sarkán lévő és kettő helyett egy szolgálna ki az utazó közönséget. A tulsó oldalon pedig a sűrű forgalmu Dohány uccához közelebb vinné az utasokat a villamos.

Csak egy ellenvetést lehetne az új rend ellen felhozni, hogy a közönség a keresztezések előtt le akarna ugrálni a kocsikról. De erről is leszoknék a közönség, mint leszokott a József körut, Népszínház ucca sarkán, hol hasonló a helyzet.

Addig is, míg az általunk előterjesztett rendszer a vágányok középre helyezésének esetén feltétlenül beválnék, már ma is kísérletet kellene tenni vele, a körut forgalmának nemcsak gyorsítása, hanem a torlódások és nagy kocsiközök megszüntetésének érdekében.

A Kálvin-téri villamos közlekedésnek ideiglenes megoldása jelentéktelen munka volna. — A szakvélemény falra hányt borsó

A Kálvin tér egyharmadát lefoglaló két villamos végállomást egyesíteni kell és ezen a részen kell a Várház körutról jövő kocsiforgalmat a Kecskeméti ucca és a Múzeum körut irányába levezetni. A Baross ucca, Ullői ut, Ráday és Lónyay uccák torkolatánál csakis a Múzeum körut irányából legyen forgalom a Ferenc József-híd felé. Már ez is megkönnyítené a forgalmi rendőr munkáját, ami befektetés nélkül egyet jelent a forgalom leegyszerűsítésével.

A Vár oldalán létesített összes épületeket felül kel vizsgálni

Wellisch Andor műépítész, a székesfőváros legközelebbi közgyűlésén a kerületi mérnökök létszámának szaporítását fogja indítványozni, hogy a jövőben a Vároldalán történt csuszamlások, kellő ellenőrzés és előrelátás révén, meg ne ismétlődhessenek. Az indítványozó bizottsági tag azt kéri, hogy a közgyűlés forduljon az iparügyi miniszterhez, hogy a főváros területén a tervező és ellenőrző mérnök és a kivitelező építőmester munkakörét teljesen válassza el, mondja ki egyuttal, hogy minden földszintesnél magasabb építkezést, a mérnöki kamara tagjai közé tartozó építésmérnökkel kell ellenőriztetni.